

Przedkładana informacja skupia się przede wszystkim na kilku zagadnieniach istotnych z punktu widzenia aktywności i zadań realizowanych bezpośrednio przez Urząd Miasta i gminy w Trzemesznie. W zakresie tematycznym nie wyczerpuje szerokiego spektrum zagadnienia, które realizowane jest przez wiele instytucji i podmiotów zajmujących się sprawami rolnictwa, tj. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rynku Rolnego, Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Wielkopolska Izba Rolnicza.

1. Informacje ogólne.

Gmina Trzemeszno jest gminą miejsko – wiejską, na terenie której zamieszkuje obecnie 14.235 osób. Ogólna powierzchnia miasta i gminy Trzemeszno wynosi 17.197,2642 ha, z czego obszar miasta Trzemeszno zajmuje 541,0016 ha, natomiast wsi 16.656,2626 ha.

Rolnictwo jako dziedzina odróżnia się zasadniczo od innych działów gospodarczych, ponieważ uzależniona jest od środowiska geograficznego, a także od warunków klimatycznych.

2. Struktura gruntów.

Strukturę gruntów i zasiewów na terenie naszej gminy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	RODZAJ	POWIERZCHNIA FIZYCZNA (ha)	
		Miasto	Gmina
1.	Grunty orne	236,5741	11.331,1331
2.	Sady	1,9369	69,4288
3.	Łąki trwałe	24,1552	502,3777
4.	Pastwiska trwałe	6,7014	670,9012
5.	Lasy, grunty leśne	2,6895	1.772,8408
6.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	4,8394	188,9225
7.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	8,4112	1,8608
8.	Rowy	2,9617	81,9213
9.	Grunty pod wodami	19,4889	886,5030
10.	Użytki kopalne	-	14,8930
11.	Nieużytki i inne	233,2433	1.135,4804
RAZEM		541,0016	16.656,2626

Poza środowiskowymi, czy geograficznymi czynnikami warunkującymi rozwój i poziom rolnictwa wyróżniamy także warunki poza przyrodnicze, tj.:

- struktura gospodarstw rolnych pod względem wielkości,
- forma własności gospodarstw,
- mechanizacja rolnictwa - ma ona duży wpływ na efektywność gospodarki rolnej, dlatego też rolnicy bardzo często korzystają z programów pomocowych w ramach PROW 2007-2013,

które mają na celu także podwyższenie poziomu zmodernizowania ich gospodarstw.

Poziom w/w pomocy może wynieść 70% poniesionych i udokumentowanych kosztów kwalifikowanych.

Biorąc natomiast pod uwagę jakość gleb występujących na terenie Gminy Trzemeszno należy podkreślić, że większość stanowią gleby klasy IVA, czyli gleby średnie. Jednak w zależności od obszaru naszej gminy, zróżnicowanie klas bonitacyjnych jest znaczące, ponieważ np. na obszarze sołectw Trzemżał, Szydłowo, Miława, Ostrowite występują gleby lepszej jakości, np. III klasy, natomiast na terenie Wymysłowa, Gołąbek czy Ochodzy są to gleby gorszej jakości. Struktura jakości gleb przedstawia się następująco:

- **Klasa II** – powierzchnia 37,68 ha
- **klasa III A** – powierzchnia 658,66 ha,
- **klasa III B** – powierzchnia 1.775,97 ha
- **klasa IV A** – powierzchnia 3.431,44 ha
- **klasa IV B** – powierzchnia 2.124,78 ha
- **klasa V** – powierzchnia 2.231,88 ha
- **klasa VI**- powierzchnia 1.346,39 ha

3. Struktura zasiewów.

Według szacunku plonów i zbiorów w roku 2012 ogółem w gospodarce indywidualnej zasiewy na terenie gminy Trzemeszno wyniosły 7.853 ha, grunty ugorowane – 147 ha, łąki i pastwiska trwale – 1.176 ha, uprawy trwale 12 ha. Na gruntach ornych najczęściej uprawia się zbóż. Strukturę zasiewów przedstawia tabela:

Struktura zasiewów w 2012 roku:

Lp.	Rodzaj uprawy	2012 rok*(ha)	%
1.	Żyto	1.350	17,19
2.	Pszenica ozima	70	0,89
3.	Pszenica jara	450	5,73
4.	Jęczmień ozimy	10	0,13
5.	Jęczmień jary	1.875	23,88
6.	Owies	450	5,73
7.	Pszenżyto ozime	800	10,19
8.	Pszenżyto jare	60	0,76
9.	Mieszanki zbożowe ozime	50	0,64
10.	Mieszanki zbożowe jare	1.550	19,74
11.	Kukurydza na ziarno	320	4,07

12.	Mieszanki zbożowo- strączkowe na ziarno	22	0,28
13.	Strączkowe jadalne (groch, bób)	31	0,39
14.	Ziemniaki	350	4,46
15.	Buraki cukrowe	380	4,84
16.	Rzepak ozimy	15	0,19
17.	Soja	5	0,06
18.	Warzywa gruntowe	20	0,25
19.	Truskawki gruntowe	30	0,38
20.	Okopowe pastewne	15	0,19

* źródło: dane pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego.

Średnie plony w Gminie Trzemeszno i powiecie gnieźnieńskim przedstawia poniższa tabela.

Lp.	RODZAJ UPRAWY		PLON (dt)*	Średni plon z 2 lat z województwa wielkopolskiego (dt)*
1.	żyto		34,0	35,5
2.	Pszenica	ozima	40,0	40,0
		jara	32,0	32,0
3.	Jęczmień	ozimy	39,0	39,5
		jary	28,0	29,0
4.	Owies		27,0	28,5
5.	Pszenżyto	ozime	40,0	40,0
		jare	35,0	35,0
6.	Mieszanka zbożowa	ozima	30,0	31,5
		jara	27,0	28,5
7.	Mieszanki zbożowo-strączkowe		28,0	28,0
8.	Strączkowe jadalne	groch	25,0	25,0
		bób	18,0	18,0
9.	Buraki cukrowe		480,0	465,0
10.	Ziemniaki		280,0	265,0
11.	Rzepak ozimy		30,0	30,0
12.	Inne oleiste (np. soja)		20,0	20,0
13.	Kukurydza na ziarno		120,0	110,0

* źródło: dane pozyskane od rzeczoznawcy sporządzającego szacunki plonów i zbiorów głównych ziemiopłodów w gospodarstwach indywidualnych oraz z Działu Ekonomiki Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Porównując zbiór plonów z 2011r. z rokiem 2012 zauważono bardzo duży spadek plonów zbóż ozimych ze względu na złe przezimowanie upraw, a także znaczący spadek plonu ziemniaka i kukurydzy.

4. Struktura gospodarstw rolnych.

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych :

Wielkość Gospodarstwa	Liczba gospodarstw	%
Ogółem	750	100

Do 1 ha włącznie	188	25,07
1-5 ha	153	20,4
1-10 ha	255	54,4
1-15 ha	355	47,3
5-10 ha	102	13,6
5-15 ha	202	26,9
10-15 ha	100	13,3
5 ha i więcej	409	54,53
10 ha i więcej	307	40,9
15 ha i więcej	207	20,6

Można zauważyć, że najwięcej na terenie Gminy Trzemeszno mamy gospodarstw powyżej 5 ha, a najmniej od 1 do 5 ha.

Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych :

Powierzchnia Gospodarstwa	Wielkość	%
Ogółem	13422,86	100
Do 1 ha włącznie	104,28	0,78
1-5 ha	497,13	3,70
1-10 ha	1367,47	10,2
1-15 ha	2720,52	20,27
5-10 ha	870,34	6,48
5-15 ha	2223,39	16,56
10-15 ha	1353,05	10,1
5 ha i więcej	12821,45	95,5
10 ha i więcej	11951,11	89,0
15 ha i więcej	10598,06	78,9

Ciągniki rolnicze

	2010	2012
Gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	426	431
Liczba ciągników w gospodarstwach	882	902

Porównując z rokiem 2010 zaobserwowano niewielki wzrost modernizacji gospodarstw.

5. Pogłowie zwierząt gospodarskich

Liczba gospodarstw, utrzymująca poszczególne zwierzęta gospodarcze.

Pogłowie zwierząt gospodarskich	Ilość
Bydło razem	203
Bydło krowy	143
Trzoda chlewna razem	306
Trzoda chlewna lochy	285
Konie	17
Drób kurzy	231
Drób ogółem	226

Pogłowie zwierząt gospodarskich (ilość danych zwierząt na terenie gminy Trzemeszno)

Pogłowie Zwierząt gospodarskich	Ilość
Bydło razem	3361
Bydło krowy	985

Trzoda chlewna razem	20875
Trzoda chlewna lochy	2365
Konie	47
Drób kurzy	13936
Drób ogółem	11962

Jak wynika z powyższych tabel na terenie gminy Trzemeszno przeważa produkcja trzody chlewnej. Biorąc pod uwagę wieloletnie dane statystyczne, obserwuje się spadek ok. 30 % pogłowia zwierząt gospodarskich. Jest to dostrzegane również na przykładzie funkcjonowania Związku Hodowców i Producentów Rolnych w Trzemesznie.

6. Ujemne skutki przezimowania upraw.

W związku z wystąpieniem w okresie od 15.01.2012r. do 29.02.2012r. ujemnych temperatur, które spowodowały złe przezimowanie upraw, do Urzędu Miasta i Gminy w Trzemesznie wpłynęło ok. 320 wniosków o oszacowanie szkód spowodowanych złym przezimowaniem.

Powołana przez Wojewodę Wielkopolskiego Komisja do oszacowania szkód w składzie:

Magdalena Ciszak - pracownik Urzędu Miasta i Gminy w Trzemesznie

Natalia Stachowiak - pracownik Urzędu Miasta i Gminy w Trzemesznie

Grażyna Konieczna - pracownik Ośrodka Doradztwa Rolniczego,

Zbigniew Bartz – przedstawiciel Wielkopolskiej Izby Rolniczej,

Andrzej Furche – Związek Hodowców i Producentów Rolnych.

dokonała oględzin upraw w terenie, a następnie sporządzała protokoły oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnej produkcji rolnej w odniesieniu do wszystkich złożonych wniosków.

Wszystkim rolnikom, którzy w wyniku wystąpienia ujemnych skutków przezimowania dokonali ponownego obsiania pól, przyznana została pomoc na dokonanie ponownego obsiania powierzchni upraw. Stawka pomocy została ustalona w wysokości 100 zł na 1 ha powierzchni uprawy żyta, jęczmienia, pszenżyta, pszenicy, rzepaku lub rzepiku, trwałych użytków zielonych i ozimych upraw nasiennych. Była to pomoc *de minimis* udzielana przez ARiMR w Gnieźnie na wniosek producenta rolnego złożony wraz z jego oświadczeniem o powierzchni upraw rolnych wymagających ponownego obsiania, potwierdzonym przez komisję powołaną przez wojewodę. Urząd Miasta i Gminy w Trzemesznie potwierdził konieczność ponownego obsiania upraw na ok. 310 oświadczeniach rolników.

7. Działalność Związku Hodowców i Producentów Rolnych w Trzemesznie.

Związek Hodowców i Producentów Rolnych w Trzemesznie jest Stowarzyszeniem, które w tym roku obchodziło jubileusz 20-lecia działalności. Podczas jubileuszu wręczono wiele wyróżnień i odznaczeń za wieloletnią działalność na rzecz Związku. Z inicjatywy Burmistrza, Rada Miejska w Trzemesznie przyznała Związkowi Medal za zasługi dla Miasta i Gminy Trzemeszno, który został wręczony na uroczystości jubileuszowej w dniu 11 czerwca br. Związek skupia w swoich szeregach rolników indywidualnych i prowadzi pośrednictwo w zakresie sprzedaży zwierząt rzeźnych – trzody chlewnej i bydła w punktach skupu w Popielewie i w Kruchowie. Mając ugruntowaną pozycję i dobre warunki spełnia bardzo ważną rolę w procesie zbytu produktów rolnych. Według informacji przekazywanych przez Związek. W 2012 roku odbyło się 139 skupów zwierząt, na których skupiono 12.585 szt. trzody chlewnej i 509 szt. bydła. Porównując z rokiem 2011 skupiono 1.304 szt. mniej trzody oraz 28 szt. mniej bydła. Kwestią pozostającą do zrealizowania w przyszłości, postulowaną przez Związek jest sprawa uregulowania własności działki, na której pobudowany jest punkt skupu w Popielewie.

8. Odbiór padłych zwierząt.

Od wielu lat w Gminie Trzemeszno rozwiązany jest problem odbioru padłych zwierząt gospodarskich, co ważne bez zaangażowania dodatkowych środków budżetowych. Aktualnie obowiązuje umowa z Przedsiębiorstwem Produkcyjno- Handlowym „HETMAN”, z dnia 02 stycznia 2013 r. które bezpłatnie odbiera padłe zwierzęta z terenu naszej Gminy.

9. Bezpłatny odbiór worków po nawozach i folii po sianokiszonkach od rolników.

W 2012r. Urząd Miasta i Gminy w Trzemesznie zorganizował po raz kolejny bezpłatny odbiór odpadów foliowych pochodzenia rolniczego od rolników z terenu naszej gminy. Odpady do utylizacji oddało ok. 110 rolników, głównie z miejscowości Kruchowo, Grabowo, Wydartowo, Niewolno, Lubiń, Mijanowo, Miława, Popielewo, Trzemzał, Kamieniec, Szydłowo i Ochodza. Łącznie zebrano ok. 26,5 t odpadów. Odbioru dokonywała firma Casper Skup –Sprzedaż Surowców Wtórnych z Aleksandowa Łódzkiego.

10. Dożynki Gminne

Gmina Trzemeszno od wielu lat kontynuuje udaną, zakorzenioną tradycję organizacji dożynek gminnych, które stanowią duże wydarzenie dla całego środowiska miasta i gminy Trzemeszno, a zwłaszcza rolnictwa. W roku ubiegłym dożynki gminne odbyły się w dniu 26 sierpnia w Mijanowie. Zorganizowanie dożynek w Mijanowie było także okazją do poszerzenia infrastruktury wsi, m.in zakupiono działkę, na której zorganizowano ubiegłoroczne święto plonów. W najbliższym czasie na zakupionym terenie ma powstać plac zabaw i boisko. W organizacji tego szczególnego święta plonów wzięło udział 20 sołectw. Pierwsze miejsce w wieloboju Sołectw zajęło Sołectwo Mijanowo.

11. Nowa siedziba ODR

W celu umożliwienia sprawniejszej obsługi rolników z terenu Gminy Trzemeszno przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zespół Doradczy w Gnieźnie, w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Trzemesznie przy Pl. Św. Wojciecha udostępniono pomieszczenie, w którym od połowy lipca 2012r. rolnicy mogą korzystać z pomocy udzielanej przez pracownika ODR, Panią Grażynę Konieczną.

12. Konkurs na najaktywniejsze Sołectwo Powiatu Gnieźnieńskiego

W roku ubiegłym przez Powiatowy Portal informacyjny „informacjelokalne.pl” został zorganizowany po raz pierwszy konkurs na **Najaktywniejsze Sołectwo Powiatu Gnieźnieńskiego**, udział w nim wzięły trzy sołectwa – Kruchowo, Mijanowo i Trzemzał. Konkurs polegał na tym, że sołectwa miały najbardziej rzetelnie i ciekawie udokumentować swoje działania w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 30 września 2012 roku. Do finału zakwalifikowało się 13 Sołectw, z których wyłoniono zwycięzcę. Najbardziej aktywnym Sołectwem w całym powiecie okazało się Kruchowo. Jest to ogromny zaszczyt dla naszej gminy, a także bardzo dobra wizytówka dla całego środowiska rolniczego.

13. Targowisko miejskie

Mając na celu poprawę warunków dla handlu obwoźnego w tym także dla sprzedaży artykułów rolno spożywczych podjęto decyzję o przebudowie Targowiska Miejskiego. W dniu 14 czerwca 2012 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu została podpisana umowa o przyznanie pomocy Miastu i Gminie Trzemeszno w ramach Programu oś 3

„Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, działania 321, „ Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w ramach PROW 2007-2013 na realizację zadania „Przebudowa targowiska stałego w miejscowości Trzemeszno”. W dniu 27 czerwca br została podpisana umowa z Firmą INODROG z Inowrocławia na realizację modernizacji Targowiska. Zrealizowanie w/w przedsięwzięcia wpłynie pozytywnie na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, także w zakresie prowadzenia działalności handlowej przez producentów artykułów rolnych oraz przyczyni się do poprawy wizerunku tej części miasta.

14. Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemniaczanego „Trzemeszno” Sp. z o.o.

Jednym z ważniejszych ogniw w procesie produkcji roślinnej na terenie Gminy Trzemeszno jest działalność Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego. Zakład ten funkcjonuje od 1883r. i jest jednym z największych na polskim rynku producentów skrobi ziemniaczanej i paszowego białka ziemniaczanego. Dla wielu rolników uprawa ziemniaka przemysłowego stanowi jeden z głównych i najbardziej opłacalnych kierunków produkcji rolnej. Przez cały rok w Przedsiębiorstwie paczkuje skrobię ziemniaczaną w opakowania 0,5kg i 1kg w torebki papierowe i 0,5kg opakowania foliowe. Ziemniaki do przerobu są skupowane w oparciu o umowy kontraktacyjne z ponad tysiącem plantatorów. Otrzymują oni dopłaty bezpośrednie do posiadanego areалу oraz dopłaty do produkcji ziemniaka skrobiowego. Przed wejściem Polski do Unii Europejskiej zakład produkował skrobię ziemniaczaną w oparciu o limity przyznane przez Ministra Rolnictwa, teraz natomiast limity przyznawane są przez Unię Europejską.

Sporządził:

Angelika Sobczak